

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 15 0 U 003150 17 Uvp
Banjaluka, 18.07.2019. godine

Vrhovni sud Republike Srpske, u vijeću sudija Smiljane Mrše predsjednika vijeća, Edine Čupeljić i Merside Bjelobrk, članova vijeća, uz sudjelovanje Sanje Oraščanin, zapisničara, u upravnom sporu po tužbi R.T.iz B., koga zastupa punomoćnik M.R., advokat iz B. (u daljem tekstu: tužilac), protiv rješenja broj ... od 16.09.2016. godine, tužene Komisije, T., u predmetu neovlaštene potrošnje električne energije, odlučujući o zahtjevu tužioca za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda u Trebinju broj 15 0 U 003150 16 U od 15.12.2016 godine, na nejavnoj sjednici vijeća održanoj 18.07.2019. godine, donio je

PRESUDU

Zahtjev se odbija.

Obrazloženje

Pobijanom presudom odbijena je tužba protiv rješenja tužene, bliže opisanog u uvodnom dijelu ove presude, kojim je odbijen zahtjev tužioca od 09.06.2016. godine, kojim osporava obračun neovlašćenje potrošnje električne energije broj 2128 od 18.03.2016. godine, u iznosu od 7.470,25 KM za mjerno mjesto broj ... u ulici K.broj 132 u B.

Odbijanje tužbe je obrazloženo razlozima da je u postupku koji je prethodio donošenju osporenog akta nesporno utvrđeno da je tužilac, kao kao krajnji kupac električne energije registrovan na mjernom mjestu broj ... u ulici K. broj 132 u B. u kategoriji potrošnje domaćinstva, da je na tom mjernom mjestu dana 10.06.2008. godine izvršena zamjena mjernog uređaja i postavljeno brojilo broj 1220486, kada je izvršena i kontrola mjernog mjesta pri čemu nisu uočene nepravilnosti, a da je dana 22.01.2016. godine izvršen kontrolni pregled tog mjernog mjesta i utvrđeno da su na novopostavljenom brojilu oštećene državne plombe na način da su dvije plombe vidno oštećene, a da jedna nedostaje, što je konstatovano u zapisniku od 22.01.2016. godine, da je tužilac bio prisutan kontrolnom pregledu, da je brojilo pregledano od strane ovlaštenog kontrolora Republičkog zavoda za standardizaciju i metrologiju Banjaluka i utvrđeno da ne zadovoljava zahtjeve tačnosti, da je oštećeno i da ne radi u dozvoljenim granicama greške, pa je upućeno u servis. Zbog navedenog, distributer je pravilno zaključio da je došlo do neovlaštenog pristupa brojilu, pa je izvršio obračun naknade po osnovu neovlaštene potrošnje primjenom odredbe člana 89. stav 1. tačka v) Opštih uslova za isporuku i snadbijevanje električne energije-Prečišćeni tekst („Službeni glasnik RS“ broj 90/12, u daljem tekstu: Opšti uslovi), kao i da je pravilan stav tužene da u ovom slučaju je relevantna činjenica da su zapisnikom o utvrđivanju neovlaštene potrošnje utvrđene nepravilnosti od strane ovlaštenih lica, a koje se sastoje u oštećenju državnih žigova, pa je obračun naknade za neovlaštenu utrošenu elektirčnu energiju izvršen u skladu sa Opštim

uslovima. Radnjama oštećenja žiga stiču se obilježja posebnih krivičnih dijela, a izjava predstavnika distributera da na brojilu nema tragova djelovanja su dati zabunom, odnosno dati su podaci o drugom broju, pa se ta izjava ne može smatrati odustankom od predmetnog potraživanja naplate neovlašteno korištene električne energije, a data je i u drugom, a ne u predmetnom postupku, pa ne može biti od uticaja na odluku u ovom postupku.

Blagovremenim zahtjevom za vanredno preispitivanje te presude tužilac osporava njenu zakonitost zbog povrede materijalnog prava. Navodi da je još u tužbi istakao da je pravni osnov za podnošenje tužbe, a time i zahtjeva otpuštanje duga iz odredbe člana 344. Zakona o obligacionim odnosima, o čemu je uz tužbu priložio materijalne dokaze i u tužbi naveo činjenice zbog kojih smatra da je njegov „navodno nastali dug“ otpušten od strane tuženog. Radi se o kopiji zapisnika od 24.02.2016. godine na kojem je konstatovana izjava predstavnika „navodno oštećenog pravnog lica“, odnosno tuženog. Nižestepeni sud o ovim činjenicama i ovom dokazu nije obrazložio, već ju je samo pomenuo, pa je takvo obrazloženje najblaže rečeno „nekorektno“, a time i nezakonito, jer ukoliko je sud smatrao da je navedeni dokaz bez uticaja i da je pogrešan, onda je to trebao i da obrazloži. S druge strane nižestepeni sud je vrlo detaljno obrazložio činjenice koje su neistinite i koje bez ikakvih dokaza sudu prezentira tuženi. U pobijanoj presudi sud takođe navodi da je izjava predstavnika tuženog data u MUP RS, „pogrešna“, što je nejasno i „čudno“, a takav zaključak suda nema pravne, a ni elementarne logike, jer je nejasno da izjava data u policiji može biti pogrešna, posebno ako je na osnovu te izjave obustavljen krivični postupak protiv tužioca. To ukazuje da je ova izjava ovlaštenog službenog lica proizvela nesumnjivo određene pravne posljedice, jer je došlo do obustave krivičnog postupka, a netačno je da je protiv njega podnesena nova krivična prijava. Uzimajući u obzir navedene činjenice, tužilac smatra da je tuženi nesumnjivo otpustio njegov „navodni dug“, što je u skladu sa odredbom člana 344. Zakona o obligacionim odnosima koju prvostepeni sud ne želi da primijeni, iako su za to ispunjeni uslovi, jer je tom odredbom propisano pravilo da obaveza prestaje kad povjerilac izjavi dužniku da neće tražiti njeno ispunjenje pomenutom izjavom na osnovu koje je obustavljen krivični postupak protiv njega, jasno je rečeno da on nije učinio ništa protivzakonito, te da je pomenuto brojilo u granicama normale mjerilo utrošenu električnu energiju. Podsjeća i na odredbu člana 12. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik RS“ broj 58/03-61/13, u daljem tekstu: ZPP) koja bi se mogla primjenom analogije primijeniti u upravnom sporu, koja propisuje pravilo da parnični sud u pogledu postojanja krivičnog djela i krivične odgovornosti vezan za pravosnažnu presudu krivičnog suda kojom se optuženi oglašava krivim. Proizlazi da onaj koji nije krivično odgovoran ne može biti odgovoran ni u građansko-pravnom smislu. Ovo tim prije što je u krivičnom postupku utvrđeno da je predmetno brojilo mjerilo potrošnju električne energije u granicama normalnih i dozvoljenih odstupanja. Predlaže da se zahtjev uvaži, pobijana presuda preinači tako da se tužba uvaži i osporeni akt poništi ili da se presuda ukine i predmet vrati nižestepenom sudu na ponovni postupak.

Tužena u odgovoru na zahtjev osporava njegove navode i ostaje u cjelosti kod razloga obrazloženja osporenog akta, kao i odgovora na tužbu, uz konstataciju da se navodi zahtjeva uglavnom ponavljaju, a odnose se na činjenicu da je radnik distributera dajući izjavu o ispravnosti brojila kao svjedok u krivičnom postupku učinio otpust duga. Osvrćući se na ove navode ponovo ističe da se ispravnost brojila ne utvrđuje na osnovu datih izjava već nalaza nadležne institucije, a to je Republički zavod za standardizaciju i metrologiju, čiji nalaz nakon pregleda brojila jedini relevantan dokaz o ispravnosti ili neispravnosti brojila. U ovom postupku utvrđeno je da je na brojilu oštećen državni žig, da brojilo ne radi u granicama dozvoljene greške na većini ispitnih tačaka, te da brojčanik utrošenu energiju ne registruje u

dozvoljenim granicama greške, tako da se nije mogla prihvatiti bilo kakva izjava data u nekoj drugoj vrsti postupka kao relevantna za odlučivanje u ovom postupku. Radnik koji je dao izajnu nije ovlašten da daje bilo kakva izjašnjenja u pogledu raspolaganja sa potraživanjima protivne strane, niti je kompetentan da daje izjašnjenje na okolnost ispravnosti brojila, pa se njegova izjava ne može dovesti u vezu sa „navodnim otpuštanjem duga“. Podnošenje krivične prijave nije od uticaja na utvrđivanje neovlaštene potrošnje, niti su to činjenice na kojima je tužena zasnovala osporeni akt, što se može utvrditi iz njegovog obrazloženja u kojem su taksativno navedene sve činjenice relevantne za odlučivanje i za donošenje odluke. To je nesumnjivo utvrđena činjenica da su na mjernom mjestu i priključku preduzimate neovlaštene radnje, da je neovlašteno preuzimana električna energija sa mreže i da je utvrđena neispravnost brojila od strane nadležne institucije, što je osnov za obračun neovlaštene potrošnje koji je sačinjen u skladu sa odredbama Opštih uslova. Osnov za imovinsku odgovornost može se utvrditi i bez odluke o krivičnoj odgovornosti kao što je utvrđeno u ovom slučaju na osnovu važećih zakonskih i podzakonskih propisa. Imajući u vidu da su prilikom donošenja osporenog akta ispoštovana pravila postupka predlaže da se uvažavaju navodi iz odgovora na zahtjev i da se zahtjev odbije.

Razmotrivši zahtjev, pobijanu presudu, odgovor tužene, te ostale priloge u spisima predmeta, na osnovu odredbe člana 39. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik RS" broj 109/05 i 63/11, u daljem tekstu: ZUS), ovaj sud je odlučio kao u izreci presude iz sljedećih razloga:

Iz podataka spisa proizilazi da je tužilac registrovan kao krajnji kupac na mjernom mjestu ..., u ulici K. broj 132 u B., u kategoriji potrošnje domaćinstva. Na tom mjernom mjestu dana 10.06.2008. godine izvršena je zamjena mjernog uređaja i postavljeno brojilo broj 1220486, kada je izvršena i kontrola mjernog mjesta, pri čemu nisu uočene nepravilnosti, a što je vidljivo iz zapisnika o izvršenoj zamjeni brojila od 10.06.2008 godine. Dana 22.01.2016. godine izvršen je kontrolni pregled mjernog mjesta krajnjeg kupca, tužioca i utvrđeno da su na tom brojilu oštećene državne plombe, na način da su dvije plombe vidno oštećene, a da jedna plomba nedostaje, što je konstatovano i u zapisniku. Tužilac je bio prisutan kontrolnom pregledu i nije imao primjedbi na rad kontrolnog tima. Brojilo je potom pregledano od strane ovlaštenog kontrolora Republičkog zavoda za standardizaciju i metrologiju Banja Luka i utvrđeno da ne zadovoljava zahtjeve tačnosti, isto je oštećeno, ne radi u dozvoljenim granicama greške, pa je upućeno na servis. Ispitivano brojilo zamijenjeno novim brojilom broj 2080842, a u narednim mjesecima nakon postavljanja evidentirana je znatno veća potrošnja u odnosu na tadašnju potrošnju na mjernom mjestu podnosioca zahtjeva, a u odnosu na tužioca nije primijenjena mjera obustavljanja isporuke električne energije.

Shodno navedenom, distributer je dana 18.03.2016. godine izvršio obračun neovlašteno utrošene električne energije za godinu dana unazad u iznosu od 7.470,25 KM i po tom osnovu tužiocu izdao račun koji mu je dostavljen uz dopis 24.03.2016. godine. Tužilac je na račun izjavio prigovor koji je razmotren i 11.05.2016. godine tužiocu dostavljen odgovor da se prigovor ne može prihvatiti, pa je upućen na podnošenje zahtjeva tuženoj za rješavanje nastalog spora, što je i učinio i podnio predmetni zahtjev za rješavanje spora. U zahtjevu je ponovio navode iz prigovora, a kasnije detaljnije ih obrazložio u tužbi i u predmetnom zahtjevu. Osnovni prigovor tužioca je da je distributer izvršio otpuštanje njegovog „navodnog duga“ za „navodno neovlašteno potrošenu električnu energiju“, a što proizilazi iz zapisnika sačinjenog dana 23.02.2016. godine u Policijskoj stanici B. u kojem je predstavnik distributera izjavio da odustaju od krivične prijave protiv tužioca i da ne traže

dalje procesuiranje predmeta, jer da na brojilu nisu nađeni tragovi djelovanja na unutrašnjim dijelovima brojila, kojom izjavom je to lice izvršilo otpust duga kako to predviđa odredba člana 344. Zakona o obligacionim odnosima. Oспорava i navode da je bio saglasan sa zapisnikom i dovodi u sumnju ispitivanje ispravnosti brojila, posebno uzimajući u obzir navedenu izjavu.

Osporenim aktom odbijen je zahtjev tužioca kojim osporava obavezu plaćanja električne energije prema obračunu neovlašteno preuzete električne energije na naprijed opisanom mjernom mjestu, uz obrazloženje da je iz provedenih dokaza, posebno čitačkih lista, energetske kartice, zapisnika o kontroli mjernog mjesta, te izvještaja Republičkog zavoda za standardizaciju i metrologiju utvrđeno da je uređaj oštećen, da ne vrši mjerenje utrošene električne energije u granicama dozvoljene greške, zbog čega je došlo do pogrešnog mjerenja električne energije, a time i neovlaštene potrošnje. Odbijen je prigovor tužioca u pogledu odustanka distributera od pokretanja krivičnog postupka, jer da to nije bitna činjenica za odlučivanje u ovom postupku u kojem se utvrđuje postojanje neovlaštenog korištenja električne energije, koje je u konkretnom slučaju nesporno utvrđeno.

Prema odredbi člana 89. stav 1. tačka b) Opštih uslova, na koju se poziva tuženi, pod neovlaštenom potrošnjom električne energije podrazumijeva se potrošnja u slučaju kada krajnji kupac onemogućava pravilno registrovanje preuzete električne energije i snage. Kako iz naprijed opisanih dokaza nesporno proizlazi da je brojilo tužioca oštećeno (dva državna žiga na brojilu oštećena, a teći žig nedostaje) to je po ocjeni ovog suda pravilno zaključeno da se time stvorila mogućnost za onemogućavanje pravilnog registrovanja utrošene električne energije, odnosno da je tužilac kao krajnji kupac registrovan na predmetnom brojilu, neovlašteno vršio potrošnju električne energije. Pri tome za odlučivanje nije relevantna činjenica ko je preduzimao neovlaštene radnje oštećenja brojila, s obzirom da se u ovom postupku utvrđuje samo postojanje neovlaštene potrošnje električne energije, kako je to navedeno u osporenom aktu i pobijanoj presudi.

Iz tog razloga je bez uticaja navod tužioca da on nije proglašen odgovornim za preduzimanje radnji oštećenja brojila, jer da je distributer odustao od podnošenja krivične prijave. Takođe je bez uticaja navod da je predstavnik distributera izjavio, da je brojilo ispravno i da radi u granicama dozvoljene greške, a s obzirom da ispravnost brojila i njegovog rada ispituje i utvrđuje samo ovlašćeni kontrolor Republički zavod za standardizaciju i metrologiju Banja Luka, koji je to učinio i utvrdio da brojilo ne zadovoljava zahtjeve tačnosti, isto je oštećeno, ne radi u dozvoljenim granicama greške. O tome se u spisu predmeta kao dokaz nalazi zapisnik o pregledu brojila od 12.02.2016. godine sa podacima o greškama (u procentima) koje se pojavljuju pri radu brojila, iz kojih se utvrđuje da na pojedinim tačkama se pojavljuju greške u procentu većem od dozvoljenog (5,28%, 5,66%, 4,81% i dr., a dozvoljena je greška od 3%). Proizlazi da nema osnova za postojanje sumnje o ispitivanju ispravnosti brojila, pa se taj navod tužioca ukazuje bez osnova. Izjava na koju se tužilac poziva nije data u ovom postupku, a čak i da je data ispravnosti brojila ispituje ovlašćeni kontrolor, koji je to i učinio, kako je naprijed i opisano. Takođe je bez osnova navod tužioca da mu je pomenutom izjavom izvršeno otpuštanje duga, jer vođenje ovog postupka ne zavisi od podnošenja krivične prijave, već samo od činjenice da li je došlo do neovlaštene potrošnje električne energije, koja je u ovom postupku i raspravljena i utvrđeno postojanje duga, koji je obračunat u skladu sa odredbama Opštih uslova.

Kod takvog stanja stvari po ocjeni ovog suda u pobijanoj presudi nije ostvaren nijedan razlog njene nezakonitosti predviđen u odredbama člana 35. stav 2. ZUS pa se zahtjev tužioca odbija a na osnovu člana 40. stav 1. istog zakona.

Zapisničar
Sanja Oraščanin

Predsjednik vijeća
Smiljana Mrša

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Amila Podraščić